

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne petit-vrate 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. — Opravništvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Volilni shod na Raki

v nedeljo 27. t. m. je izpal na našo popolno zadovoljnost. Kakor se nam telegrafira, prišlo je bilo nad 150 volilcev. Govorili so gg. Viljem Pfeifer, Rožnar, Žgur, Ulrih, Vrančič. Enoglasno je bil za kandidata sprejet g. Viljem Pfeifer. Navzoči so bili možje iz novomeškega, kostanjevskega in krškega okraja. Metličanje in Črnomaljci zavoljo velike daljine niso mogli priti, a pisali so da hočejo sklepu tega dolenskega shoda svoje primerno soglasje izreči. Obširnejega poročila pričakujemo.

Slovan kot zmagovalc.

Krvavi sledovi so bili skoro vselej za petami zmagovalca. Gorje onim, ki so premagani — vae victis — rekalo se je že pri Rimljanih, kjer je po izgledu Brenusovem „meč na vago padal“ pri merjenji odškodnine. In kakor je bilo, tako je še. Le pogledimo v listine zgodovine, kako strahovito so delali Angleži z uporniki v Indiji, in — da ne iščemo daleč, domislimo se kako kruto so na Francoskem požigali, morili in ovesali kulturni zmagovalci Nemci in kako so ne samo dežele lep kos vzeli, temuč še novcev nezaslišano svoto petih milijard.

V najnovejših dnevih so naši slovanški bratje Rusi vojsko vodili proti Kivi. Zmagali so slavno in pokorili protivnika. A kaj vidimo, kako delajo s premagancem? Tu nij slišati o vešalih in požiganjih, niti o brezusmiljenem tlačenju z neprenosno vojno odškodnino. Temuč Rusija je stopila kot blagovestnica na videlo po zmagi. Ona je odpravila rob-

stvo, — velik kulturni korak! Robovi so vsled izjave kivanskega kana, kateri je v svojem oblasti puščen, ravnopravni z drugimi podaniki. Sam kan je ginjen tacega veledušnega ravnarja dal poročiti: da je prešinjnen „čutstvom spoštovanja do ruskega carja“. Kiva plača samo dva milijona rubljev vojne odškodnine in to stoprv v sedmih letih!

Tako plemenito se obnaša Slovan kot zmagovalc, Slovan, ki mu zapad očita nespobnost za kulturo, Rus, o katerega „barbarstvu“ ne neha lehkovernemu svetu pridigovati zlasti Nemeč!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 28. julija.

Italijanski Tirol ali Trentino bi se rad odcepil od nemškega Tirola. Poslanci Trentina bodo v državnem zboru zagovarjali to odcepljenje in kandidature se postavljajo na podlagi tega programa. A vladni „Tirol. Bote“ skuša dokazati, da je taka samostojnost nemogoča, dokler veljajo sedanje povelje. Niti krona, niti državni zbor tega ne more privoliti; pa tudi ne deželni zbor. Italijanski „Trentino“ tej izjavi prav dobro odgovarja. Ker so razmere Trentina do Tirolskega blizu enake, kakor naše slovenske proti nemškemu Štajerju in Koroškemu, navedemo razloge, katere „Tr.“ naznanja v svojem odgovoru: „V konstitucionalni državi pravi pred vsem „Trentino“, nij na pravem mestu, v take diskusije osebo vladarjevo vpletati, ker gre le za njegovo osobno mnenje. O kompetenci državnega ali deželnega zbora za rešitev narodnega vprašanja ital. Tirola ovaja „Trentino“ „Botu“ da je stavek §. 11 državnega temeljnega zakona citiral

ki le njemu velja. Trentino pa meni, da, ker §. 13 taistega zakona državnemu zboru pravico priznava, postave nasvetovati, in ker po taistem §. 11 v okrog delovanja državnega zbora tudi postavodajstvo o onih predmetih spada, ki se tičejo dolžnosti in razmer pojedinih dežel med soboj, §. 6 dežele imenuje, iz katerih državni zbor sestoji, in ker je končno po §. 15 državnemu zboru pravica priznana, sklepati o preustrojenji temeljnega zakona, je državni zbor kompetenten, avtonomijo „Tr.“ skleniti. „Res je sicer, nadaljuje „Tr.“ od besede do besede, „da utegne ona večina dveh tretjin na našo ugodnost neprestopljivo oviro k izpolnenji želj naše dežele delati; to pa ne zadržuje, da pride prošnja naše ločitve od Tirola po naših poslancih pred državni zbor. — Ako bi se pa mi z našimi zahtevanji hoteli omejiti na to, le administrativno ločitev od Tirola z lastnim deželnim zborom zahtevati in drugače kakor Predarlško provincijalno zvezo pridržati, ne bi šlo za teritorijalno premembo in obnovljenje provincije, nego za uresničenje že sankcioniranega zakona, ki so ga do sedaj na našo škodo zanemarjali. Sklicevaje se na §. 19 državnega temeljnega zakona o občnih pravicah državljanov, vpraša potem „Trentino“: „Kje je za nas Italijane ta enakopravnost, ker smo s skupno upravo in skupnim deželnim zborom prisiljeno z deželo združeni, ki ima celo drug jezik in celo druge interese; v deželnem zboru, kjer imajo Nemci veliko večino, kjer se torej naši moralični in materijalni interesi od one večine vedno odstavljajo? Na temelji naposled citiranega §. 19 mislimo se opravičene, vsaj posebno upravo in samostojen deželni zbor zahtevati, in državni zbor bi sprejemši naše opravičeno zahtevanje ne glasoval o zakonu, ki bi državne temeljne zakone spreminjal, nego bi le obnovil po zakonu že sankcionirano naredbo; vsled tega bi k temu ne trebala dveh tretjin, nego samo absolutna večina.“

Listek.

Meta Holdenis.

(Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez.)

Poslovenil Dav. Hostnik.

Drugi del.

III.

(17. nadaljevanje.)

Poslušala me je molče, zbranim duhom; povešena glava je upirala oči v tla. Roke so se jej lahno tresle, rutica se jej je časi napihnila, kar mi je dajalo nade. Pri besedi „rente“ uide jej gibljaj nevolje. S koncem ombrele grobni spominek, na kojem so bile zlatimi pismeni zadolbeni ti-le štirje verzi, ki jih je zložil pisatelj Jocelyna za prijatelja, spečega pod tem marmorom:

Tout près de son berceau, sa tombe fut placée
Peu d' espace borna sa vie et pensée;
Content de son bonheur, il sut le renfermer
Autour des seuls objets qu' il eût besoin d' aimer. *)

*) Grob so postavili mu zgodnji tik zibeli, V življenji mogel skazati nij z mnogimi se deli. Sé srečo svojo zadovoljen, ljubil je samó Kar čislalo mu sree za drago in ljubó.

Poezija je lepa reč, vskliknem jaz, malo imetja pri tem nič ne škodi, in porok sem vam, da bode moja soproga . . . Allons! pozabil sem, da je še nemam. In stegovši vrat: — Draga miška mojega srca, ali me hočete? Da-li odnikate, odpeljem se na jutro v Paris, kjer se bodem naslikal, — ali pa, kakor se mi bo zdelo. Ako pa pritrđite, bom tako vesel, da bom delal smrtne skoke, ter takoj Lulu kazal, kako se hodi po rokah. — Valjda bi radi vedeli čas? Kadar bom imel v žepu avtentično zagotovilo, lastno-ročno podpisano, v dobri obliki, potem čakam, kolikor dolgo račite; moja nádeja je potrpežljiva.

Meta vzdigne glavo ter deje: Nemci imajo zoprno navado, da o resnih rečeh resno govore; v Francoski pridejo poradi tega čestokrat v veliko zadrego. Veleteško je vedeti, kedaj se Francoz šali, in kedaj je resen! Jaz ne rečem ni da, ni ne; vam ne zaupam. — Pogledite me, jej rečem. Vidite zdaj sem resen, kakor osel, ki ga bičajo, pa vas zagotavljam, da ne greste prej s tega po-

kopališča, da mi odgovorite. Po teh besedah jo primem za roke. Hoče mi jo vzeti, a ne da se jej. Išče z očmi Lulu; odpre usta, da bi jo poklicala. Lulu je bila daleč. Ravnokar se je bila zleknila na hrbet, ter gledala tékati oblake, kramljala prav na glas z njimi, ter jim s paličico, s kojo se je igrala, kazala pot, po katerem naj gredó.

— Nič se ne branite, nadaljujem. — Odgovorili mi boste. Ne volite izkušati, da je Burginjón bolj svojgласen, nego Nemeč. Potem pristavim: — Sladka ročica, ki jo držim, ti, ki si mi razodela Mozarta, in ki si mi nekđaj kazala nebeške zvezdice, vsako z imenom, ti si modra, da ne grajš ničesa, niti šivanke, niti trikota, niti likalnika. Ti imaš vse milobe, vse popolnosti, vse vede, in zagotavljam te, da te je osoda meni odločila, da si ti za mojo srečo ustvarjena, da bi mi kazala pravi pot, ter mi šivala gumbe h komašam. Da-li ti storim kedaj kaj, kar ti ne bo dopalo, pomolim ti lice, tvoje zausnice mi imajo biti sladke. Rosna, gibka ročica, ki se mi zvijaš kakor jegulja, hočeš-li

Vnanje države.

Ruski general Kaufman se še ne vrne sedaj iz Kive, nego bo podvrget prej še turkomanske Jumude, roparsk narod, ki je s Kivo mejaš. V svetovalstvo kanovo, ki obstaja iz sedmerih mož, bodo v prihodnje volili Rusi štiri može. Govori se, da hočejo Angleži posoditi Kivi ona dva milijona rubljev, katere mora plačati Rusom kot vojno odškodnino, da bi poslednje prej spravili iz Kive. Strah je tedaj že jako velik.

Francoska narodna skupščina je volila v četrtek permanentno komisijo ki obstaja iz 17tih monarhistov in osmerih udov levice. Permanentna komisija bo imela vsled določila Ernoulve postave, ki je bila v narodni skupščini prejšnji dan sprejeta, veliko oblast. Določilo je obrneno posebno proti republikancem in še posebej proti Gambetti, katerega se monarhisti najbolj boje. Zabraniti jim hočejo s tem, da med počitnicami narodne skupščine ne bi mogli govoriti v protivnem smislu. Pa to jim ne bo dosti pomagalo, ker narod itak zanje ne mara. — V isti seji se je obravnavala postava o zidani cerkve na Montmartru. Tolain, radikalec, je očital vladi da tira jezuitovsko politiko. Predlog je bil sprejet s 389 glasovi. Vendar pa je skupščina odbila predlog poslanca de Prudina, ki je nasvetoval, da se narodna skupščina udeleži pri pokladanji temeljnega kamna. Vojvoda Aumale je vjel odpust da bo pri Bazainovi pravdi predsedoval.

Thiers dobiva dan na dan zahvalnice iz severnih mest, katere so Prusi že zapustili. To se monarhistom zelo kadi. Prefekt v Valensieniu je bil zarad tega prestavljen drugam. V Mezieru in Charlevili so bili celo nemiri, katere je pa vlada zatrla.

Nemška vlada je prva, ki se je začela dejansko vtikati v španjske zadeve. Pred nekaj dnevi namreč je prijadrala pruska oklepna fregata „princ Friedrich Karl“ pred Cartageno, ki je sedaj glavno mesto španjskih ustajnikov. Iz Cartagene je jadral španjski parnik „Vigilante“ v Almerio, da bi ondi tudi pomagal ustanoviti federalistično vlado. Poveljnik pruske fregate pa je španjski parnik ustavil in vzel, ker je španjska vlada v Madridu izrekla, da so ustajniške ladije smatrati kot piratje. Poslanec španjske vlade v Parizu, don Hernandez je sicer pojasnil, da vlada s tem nij dala tujim vladam pravice, jemati španjske ladije, nego le, da se ravna z njimi kot s pirati, ter se izroče španjski vladi. Poveljnik nemške ladije pa na to nij porajtal, nego je odpeljal parnik v angleški Gibraltar. Le vsled žuganja karta-

genskih ustajnikov, da inace ustrelé pruskega konzula z njegovo družino, so bili njeti monarji, med katerimi je bil tudi vodja ustajnikov Galvez, izpuščeni, dasi je španjska vlada zahtevala, da se njej izroče. Prusi so ravnali najbrže v sporazumljenji z Angleži, ki hoté menda ugodno priliko porabiti, da uničijo španjsko brodogradnjo, ali pa, da pomagajo don Carlosu, ker se boje, da bi pri zmagi federalistične stranke izgubili svoj denar na Španjskem. Ne ve se še, kaj bode iz tega nastalo.

Perzijski šah je prišel 24. julija zvečer v Turin, kjer se je sešel s kraljem italijanskem. Denes odrine čez Milan in Tirole na Dunaj. Prenočil bode v Insbruku. V Rim pa sedaj ne gre.

Dopisi.

Iz Velike Nedelje na slov. Štajerji. 23. julija. [Izv. dop.] Kakor vsa znamenja kažejo, bode skoro prišel čas, da bomo volili v državni zbor. Zatorej je naša dolžnost, da se resno pripravljamo k volilni borbi in to zdajci tembolj, ker nemamo samo z eno, to je nemškutarško kot nasprotno stranko opraviti, ampak še tudi z drugo novo frakcijo, ki se nam pod novim imenom „pravne“ ali boljše izraženo reakcionarne stranke usiliti hoče. — Imeli smo sicer v tem okraji že pri zadnji volitvi g. dr. Sernca v deželni zbor neko zmešnjavo, ker so nam „konservativci“ zdanji „pravni“ priporočevali drugega kandidata. — Gosp. dr. Sernca so opisovali za „liberalnega“ ter terjali od njega, naj obljubi, da bo deloval v njihovem smislu za cerkev in šolo, kar pak izvrstni gospod doktor kot mož nij storiti hotel. — Vsled tega so duhovniki vse žile napenjali, da bi ovrgli kandidato gosp. dra. Sernca, česar pa vendar nijso mogli doseči, temuč je bil omenjeni gosp. doktor skoro enoglasno za deželnega poslanca izbran. Iz tega je jasno, da pri nas nij tal za „konservativne“ ali zdajne „pravne“, in z veseljem moremo konstatirati, da so skoro vsi rodoljubi radostni pritrtili izjavam, razglašenim v novejšem času po „Slov. Narodu“ in „Slov. Tedniku“, ker so gospodje duhovniki po pristopu k „pravni“ stranki še celo ime „narodnjakov“ zavrgli in postali nasprotniki našega narodnega programa. — Cenivši visoko nekdanje zasluge

deželnega poslanca Hermana, obžalujemo iz srca, da je pristopil v tabor „pravnih“ ter se ločil od narodnega programa; ter da je tako daleč zabredel, da javno piše, da hoče „oživiti graščine“, torej take razmere vrniti nam kakor smo jih imeli ob času kmečke robote; torej odločno nasprotujemo Hermanovi kandidaturi, ker se nam nij nadejati, da bi na „pravnem“ stališči kdaj mogli izvršitev naših narodnih zahtevanj doživeti. — Volili bomo pa takega, ki se drži popolnem narodnega programa, katerega se držimo tudi vsi svobodomiselni, v resnici za narod delujoči narodnjaki. — Volili bomo namreč odličnih slovenskih rodoljubov priporočenega, obče zasluženega gospoda **Dr. Ploja**, kot našega poslanca v državni zbor, ker on je zvest našemu narodnemu programu in odločni boritelj za napredek ljudstva, za nja omiko in svobodo.

Še nekaj. Dobili smo Veliko-Nedeljčanovega župnika namreč gospoda Frica, ki je bil prej za župnika, pri sv. Miklavži. Dozdaj še nič ne moremo soditi o njem, toliko smo se pak vendar prepričali, da je „pravni“, češ da je „vera“ in cerkev v nevarnosti, da so šole „brezverske“ in kar je enacih praznih bedarij. — Odlični narodnjak nam je pravil: Imel sem priliko se enkrat z gosp. Fricem o naši politiki pogovarjati; rekel sem, da bodo volitve za naš okrajni zastop ter moremo delovati, da zmagamo. — Z vsem začudenjem dobim odgovor, „da mu je vse enako, ali so nemčurji ali Slovenci voljeni, ker v zdajnem času nič ni za opraviti, ker so Slovenci tudi začeli liberalni biti, ter nečejo pripomagati, da se reši šola in cerkev iz te strašne nevarnosti.“

Iz Cerknice 24. julija [Izv. dop.] Pravil mi je te dni nek ljubljčan, ki stanuje na spodnjih Poljanah, da tacega ropota še nikdar nijso čuli v ondotnem „štadtviertelnu“, kakor je bil te dni v živinozdravniški kovačnici. Noč in dan udrihal je stari kovač na veliko kladivo; vse se je čudilo, kaj mora to pomeniti. A glej! Zadnje „Novice“ prinesle so tri dopise iz „Notranjskega“, vsem je znati na prvi mah, da so po enem kopitu delani, vsi so ljubljanske „domače prireje“. Ne bom se spuščal v te komedije;

biti moja? Govori, povej mi svojo skrivnost. — Meta mi pokaže bele oči, ter reče: — Vi ste Francoz, vi ste umeteljnik, in šest let se nijste zmenili za-me. A čujte! Dajte mi časa v pomislek. Ako v dveh mesecih . . . Stojte, jaz verujem v obletnice. Prvega septembra 1863 sedela sva na vrtu; noč je bila lepa, vi ste mi pravili vsakojake budalosti. Prvega septembra tega leta sešla sva se na tem pokopališču. Te-le rože bodo zginitile; valjda vzrastejo druge. Sela bodeva na ta-le zid, pa vam povem, ali da, ali ne. — Uže velja! odgovorim, davši jej prostost.

— Zdaj mi dovolite, da pokličem Lulu, kaj ne da?

— Počakite še malo, vskliknem. Lulu še nij izkramljala z oblaci, in jaz še nijsem začel izpolnovati posla, ki mi je naročen. Dogodba, ki vam jo imam povedati, je čudna in gotovo vas bo zanimala.

Poslušala je moje govorjenje pazljivo do konca. Takoj pri prvih besedah spremeni obraz: časi zgrbanči čelo, časi grizljá ustna, časi brskne z ombrelo prst, ali, prijemši se

za brado, gleda trdo v horizont, kakor bi kaj iskala tam. Končavši povest jej rečem: Zdi se mi, da vas je moje pripovedovanje genilo.

Ona mi odgovori, da, ako bi bila prej vedela, brezdvomno ne bi bila prišla v Charmilles, kajti ne hotela bi slaviti zmage nad ozkovečnostjo svojega ubogega očeta. Jaz pomislim sam pri sebi, da je njen oče prevesel človek, da se je udal luksusu ozkovečnosti, in da jaz, kadar bom oženjen, njegovej vesti ne bom dovolil obiskati me. — Ona pa mi navede potem nemški pregovor: Čegar kruh jém, tega pesen pojem, „wess' brod ich esse, dess' lied ich singe.“ — Teško je dokazati svetu, pristavi, da se ne odobrujo principi ljudij, koji se ljubijo, in kojim se služi. — Jaz jej odgovorim, da bode skrb za njeno reputacijo varoval pred vsem Toni Flamerin, da se jej od té strani nij nič bati, da gospod in gospa Mauterri nijsta grešila iz principa, da jima je kruta nepriličnost zabranila zaročiti se, in da bode dan, ko se jim bodo odprla vrata v županovo hišo, najlepši njihovega življenja.

Bila jo je volja predikovati, kar je storila z lahnim, učenim in prepričevalnim glasom, ki nij bil neprijeten. — To je zelo delikatna naloga, reče mi, vzgajati dete, ki se je rodilo iz zmote. Kako vdihniti gojenki čiščenje do božjih postav, do postav proti staršem? — Jaz jej predstavljam, da je Lulu še zelo mlada, da še nij tako posebno potrebno, razlagati jej o šestej zapovedi.

Molčavši nekaj časa vsklikne: — Rada bi odšla, ko bi mogla. Enkrat, pa mi je bilo dosta, da se mi je to dete tako priljubilo, da bi se strašno teško ločila od njega. Zdi se mi, da sem odgovorna pred bogom za to drago dušico.

— Odgovorna, jej pravim, do prvega septembra. Sploh pa, človek si lahko uravna, kakor si hoče, in ako boste račili, boste tudi po poroki lahko odgojevali to gospodičino. Ona bo po zimi v Parizu, poleti pa pridemo v Charmilles. Gledite, nijsem-li ustrezljiv soprog?

Videlo se je, da me Meta ne posluša pazno: v enomer je brskala prst z ного. Praševala me je o nekovich točkah mojega

katerega je kak „šveder“ zadel, ta naj odgovori, jaz bom opravil svoj del. — En dopis omenja moj dopis iz Cerknice, v katerem sem pojasnil početje patrov jezuitov na Notranjskem in pravi mi prav po „Noviško“: laž je, vse je laž, vse le samo hudobno natočevanje.

Zoper tako podtikanje moram pač pro- testovati, in ponavljam zopet, da tacega pre- klinjevanja in rotenja, a tudi tacega (da se izrazim tako, kakor se je prosto ljudstvo) klafanja še nikdar nismo čuli na prižnici, kakor smo to pri jezuitih priliko imeli. Te besede s pričami pred sodnijo do- kazati, sem vsako uro pripravljen. Imenoval ne bom le hišne gospodarje, marveč tudi župnike, ki so jim bili na- sprotniki.

Končno opomnim, da je bila pri Planin- ski preiskovalni sodnji tudi preiskava vpe- ljana zoper svete očete jezuite in sicer vsled ovadbe bivšega Planinskega župana g. Pe- reniča, katera preiskava se je pa morala ustaviti, ker priče, videče še vedno od jezui- tov podkurjeni pekel pred soboj, si niso upale izpovedati resnice. Laž je, rekel bo „Novičar“; a rečem mu, idi k sodnji in beri v aktih.

Iz Škofje Loke 27. jul. [Izv. dop.] (Seja srenjskega predstojništva loškega o zadevi zvišanja učiteljske plače dne 26. t. m.) Kakor je bilo zadnjič v „Slov. Narodu“ po- ročano, srenjski odbor o imenovani zadevi v predzadnji seji nij prišel do nobenega sklepa; a včeraj se je ta reč vse drugače zasukala. Notar Triller postavil je že zadnjič omenjeni za loške učitelje zelo ugodni predlog; a ta predlog kakor v predzadnji seji, tako tudi denes, nij bil sprejet. Na to je postavil g. J. Sušnik, predlog, da naj imata prva dva učitelja po 600 gld. in da bota dva podučitelja (mislim), katera naj dobita po 300 gld. letne plače, in ta predlog je bil tudi sprejet. Pristavljalo se je še tudi zraven, da bodo ti učiteljski prihodki po potrebi zboljšani. No, to je že nekaj, dasiravno še te plače ne do- segajo najmanjše plače za ljubljanske učitelje, vendar mislim, da zbog te malenkosti loški učitelji ne bodo silili v druge krono- vine, sosebno, ker se jim še zboljšanje plač

zagotavlja. — Slava vsem gospodom odbor- nikom, ki so se hrabro potezali za zvišanje učiteljske plače! Kolikor poštenejšo plačo dobivali bodo učitelji, toliko več marljivosti se sme tudi od njih zahtevati in kar so meni znani loški učitelji, mislim, da si bodo vse prizadjali, da rešijo svojo nalogo. — Seveda, da tudi pri današnji seji nij manjkalo opo- nentov; kar je bilo odbornikov iz kmetov, rekli so sploh, da naj plača učiteljska ostane pri starem; en velik mož (pa le po osebi) djal je, da iz njegove vasi že deset let nij nobeden hodil v šolo; zakaj bi potem učiteljem plačo zviševal? toda tako priprosto oviranje denes nij palo na rodovitno zemljo. Voljena sta bila tudi dva nova uda v krajni šolski svet, kakor veleva šolska postava, da se ima krajni šolski svet za dva uda pomnožiti; iz- voljena sta bila skoraj enoglasno gospod Oton Detelja, grajščak, ki je za šolo ves vnet in g. Franjo Hafner, trgovec pri Fari. Tudi s to volitvijo moremo popolnem zado- voljni biti; kajti dve mladi moči pri sedanjem šolstvu ste prav veliko vredni, toda ve se, da ne vselej.

Iz Zagreba 27. jul. [Izv. dopis.] Magjari misle, da iz našega grma zajca go- nijo, pa se bodo grdo spogledali, če bo me- sto zajca volk iz grma skočil. Pogodili so se z nami, ne kakor smo mi želeli, nego ka- kor so oni sami hoteli. Kujati se tedaj za- voljo nagodbe iz lepega ne morejo. Vendar se nam pa dozdeva, da so se kujati začeli, da jim je nemara žal, da so se z našo na- rodno stranko pogodili. Dozdeva se nam pa to iz tega razloga, ker toliko prtijajo okolo ustrojenja nove vlade. Še zmirom niso na čistem, ali bi se ustrojila narodnjaška, ali magjaronska, ali mešana vlada. Naj novejša kombinacija je pa celo ta, da naj sedanji vladni provizorij dotle ostane, dokler sabor nove nagodbe potrdil ne bo. Na mesto dose- danjega banske časti namestnika Vakanoviča pa naj stopi veliki župan zagrebske županije Mikšič. — Mikšič?! Je-li to mogoče? Če je Rauch bil prevejano zrno magjaronske stranke, Bedekovič zmes, Vakanovič pljeva, to je go- tovo Mikšič smet. Po Mikšičevij kandidaciji za mesto banskega locumtenenta se vidi, kako daleč nazaj so Magjaroni že napredovali! —

Kadar je treba teško nakladan voz premak- niti, udari voznik zmirom po naj jakšem konji, nad slabšemu pa samo z bičem maha in kriči. Ravna taka je v našem političnem življenji. Vsakokrat, kadar je veljalo idejo ogerske države pri nas premakniti, udarila je ogerska vlada po našej narodnej stranki, češ, narodna stranka je naj jačejša, ona edina bo mogla naj vspešneje potegniti, če ona to idejo na Hrvatskem naprej ne porine, mag- jaroni, slabši, je gotovo ne bodo. Nad narod- njaki žvižga bič, magjaronom se pa polna jasla ovsa nasipavajo. Prav je narodnjakom, zakaj so prevzeli Herkulovo delo: namreč propagando za ogersko državno idejo na Hr- vatskem.

Kakor je „Slov. Narod“ v svojem poli- tičnem pregledu že javil, odpotoval je Vaka- novič na Dunaj. „Agram.“ pravi, da v za- devu našega sabora. Na Dunaj! Zakaj ne v Pešto? Stvar je sumujiva. V Zagreb pa pri- deta naenkrat dva ogerska ministra, baje za to, da pregledata železnične gradnje na progi Karlovec-Reka.

„Obzor“ je začel malo ostreje pisati. Vidi se mu, kako je v svojej nevolji pero na dolgo preklal, in tinto v tintarnici zmešal, da mu bodo napisane besede bolj krupne in bolj črne. Izmed drugih jugoslovanskih poli- tičnih listov nasvetujeta „Glas Črnogorca“ in „Zastava“ našemu saboru, naj svojo re- gnikolarno deputacijo ignoruje in nagodbe ne potrdi. Časopisi iz kneževine srbske pa opominjajo na modro in obzirno postopanje.

Domače stvari.

— (*Volilni shod v Komnu na Goriškem*) v nedeljo 27. t. m. je skli- calo klerikalno društvo „Gorica“. A kandi- dat klerikalcev dr. Tonkli je propal na shodu svoje lastne stranke! Dobil je od 31 glasov samo devet. Največ glasov je dobil dr. Lavrič. Živelj Kraševci in goriški napredni Slovenci! Poročilo prihodnjic, za denes smo ga prekasno prejeli.

— (O kmetijskem shodu na Je- senicah pri Bledu) prinašamo na dru- gem mestu poročilo. Od drugega zanesljivega poročevalca nam dohaja še vest, da je c. kr.

pripovedovanja, ki sem jih bil površno ome- nil, in ki so jo zelo zanimale. — To je pravi roman, mi deje; a meni dopada le taka na- kazen, kjer sta junak in junakinja reveža; gospod in gospa Mauserre, oba sta bogata, velebogata, kaj ne?

— Gospa je doto pustila prvemu soprogu v krempljih, a potem je dedovala po očetu. — Čegav je Charmilles?

— Gospod Mauserre-ov, ki je vrhu tega še imatelj dveh hiš v Parisu, in ki ima dve- stotisoč liver rente.

— Vi izgovarjate besedo „renta“ z ne- kako emfazo, reče smehljaje, napolnuje vam usta. Ponavljam vam: uže ko sem bila čisto majhena, sem izkušala, da človek biva žejen, ako je, ali ako romane čita. • Roman, ki ste mi ga vi objavili, bi mi bil bolj dopal, ko bi bila gospod in gospa Mauserre pobegnili v kako borno kočjo, ter tam delala, ljubeča se. Sveta ubožnost! vsklikne nekako vzvi- šeno, ti očistiš vse! ti nadomeščaš nedolž- nost! ti si poezija, ti si sreča!

Jaz jej hočem odgovoriti; Lulu pride, akopram je nij nihče klical. Meta jej gre ne-

kaj korakov naproti, jo vzdigne ter si pri- tisne z nežno strastjo na prsi, kar bi bilo gospo Mauserre-vo gotovo očaralo. Vrnemo se k vozu, kjer se tudi meni odloči sedež. Dete začne kimati z glavo ter zaspi; Meta si jo položi na kolena. Hotel sem obnoviti pogovor, a nij se dalo. Razmišljena mi od- govarja Meta, zbegana gleda po krajini, gotovo je kaj senjalo.

Ko prideva do grajske ograje, praša me namah: Kaj mislite, sta-li gospod in gospa de Mauserre srečna ali ne?

— Še bolj bi bila, ko bi se mogla za- ročiti; toda človek se privadi vsega.

Človek je rojen za red, mi odgovori, ako ga zgreši, gorje mu.

Zdelo se mi je, da je postala malo resna. Pošegačem jo po ustnih z mavro, ki sem jo bil izpulil na pokopališči. Kar me pomiruje za to neredno hišo, rečem jej, je to, da jej bodo vaše omare izprosile milost pred bo- gom. V njih je vse tako lepo uredjeno, da jih neizmerne čete Kerubinov gledajo z ne- beških višav.

Potegne mi mavro iz rok, ter mi od-

govori: Ako mi hočete dopasti, trudite se, da boste menj Francoz in menj umetelnik. Po- tem pristavi: — Obljubite mi, da ne boste nikomur ničesa povedali o tem, kar se je denes godilo med nama, in da tudi meni ne boste prej o tem govorili, nego prvega sep- tempra.

Jaz jej odgovorim z enim onih štirih verzov, ki jih je bila ona občudovala. Ne bojte se, jej rečem: content de son bonheur il sut le renfermer.

Pri obedu in celi večer pazila je s po- dvojeno skrbjo na gospo Mauserre-vo; zdelo se mi je, kakor bi jej hotela pokazati, da, akopram ve vse, tje zato nič menj ne čisla in ne ljubi. Storila je še več: želeča jej lahko noč, prime jo za roko ter si jo ponižno pri- tisne na ustna. — Ah, draga moja, deje ji gospa Mauserre-ova, kar ste tukaj, storili ste zdaj-le prvič stvar, ki mi ne dopade; hočem vam pokazati, kako se prijateljice objemajo. — Poljubi jo nežno na obe lici.

(Dalje prih.)

komisar Jabornik prepovedal gosp. Žepiču, govoriti o gozdarstvu (forstwirtschaft). — Po tem tacem dela proti tem narodno-gospodarstveno obče koristnim shodom in podučevanjem c. kr. vlada in duhovščina!

— (Gosp. dr. Stökl) je imenovan od vlade za c. kr. vladnega svetovalca in deželnega sanitetnega referenta za Kranjsko.

— (Nova tiskarnica.) G. Vinko Boben je dobil koncesijo za novo tiskarnico v Novem mestu. Zanimivo je to, da mu vlada tako dolgo nij hotela koncesije dati, dokler nij dokazano imela, da ta nova tiskarnica nij filijala „Narodne tiskarne“ v Ljubljani. Ker vsaka tiskarna napredek in narodno omiko pospešuje, ker bode tudi leta narodni prosveti na korist prišla, za to jo pozdravljamo.

— (Naše pošte.) „Soča“ piše: „Slov. Narod“, posebno tiste številke njegove, ki so v Gorico namenjene, na c. kr. poštah mej Ljubljano i Gorico tako radovedno čitajo, da en cel dan prepozno k nam dohajajo. Tako n. pr. je številka od vtorka v Gorico stoprva v sredo zjutraj priromala. Da je edina c. kr. pošta tega zakasnenja kriva, a ne „Sl. Nar.“ upravništvo, vidimo iz tega, da je list za vso sotsko dolino o pravem času sem prišel, samo za Gorico se je zapoznil. — Tako „Soča“. Mi pristavljamo, da naše dobro in strogo urejeno upravništvo vse liste, brez izjeme ob isti uri vsak dan, pred 10. po noči, na pošto odrajta. Naj torej slavna pošta za red skrbi.

— (Iz Gorice) se nam piše: Utonelega gimnazijalca Goloba so v Soči našli in pokopali smo ga. Našel se je slučajno iz valov, ker naš italijanski magistrat, da si je i „klerikalen“ in „Glasu“ nekoliko ugaja, nij storil nič za najdenje utopljenca, ker nij Lah ampak „šklaf.“ Stara bolezen: — klerikalni narodni protivniki nas Slovane če mogoče še bolj črte nego liberalni. — Pogreb je bil sijajen. Le ko je sproved po Travniku šel, molčali so zvonovi jezuitske cerkve. Domsliili smo se pesni, da: „brez plačila neče se nikomur zvoniti.“

— (Iz savinske doline) se nam piše 25. julija: Strneno žetev smo srečno dokončali, da nam huda nevihta nij škodovala. Včeraj je pri Braslovčah nekaj toča potolkla, a vendar ne toliko, kakor se je pripovedovalo. Strela pa je na mnoga drevesa in v dve hiši udarila, v eno pri sv. Petru, v drugo v Gotovljah, in eno žensko ubila. Koruzo je po širokem do škode nagnilo. Ječmena smo obilo našli in se nadjamo izdatne namlatve. Reži smo srednje našli, in nam malo zrnja obeta. Pšenice je mnogo, a ker je bila do malega polegla, bode se slabo namlatilo. — Strn smo boljše pričakovali, kakor dočakali. Gotovo je bolj slaba, nego dobra letina. Jarina sicer dobro kaže, da bi bog dal, da bi se boljši skazala, kakor se je strneno.

— (Požar.) 23. t. m. je v Hujah pri Kranji pogorela hiša Petra Pelka.

Razne vesti.

* (Dunaj leta 1873.) V Manz-ovi knjigarni na Dunaji je izšla slika Dunajskega mesta, risana od Petroviča, kakoršne dozdej še nij bilo od tega mesta. Slika je 29 colov visoka in 46 colov široka ter se na njej iz perspektiva vidi celo dunajsko mesto. Velja

samo 1 gld. Obiskovalcem razstave, katerim je Dunaj neznan, priporočamo, da si omislijo to sliko.

* (Draga noga.) Nekemu žitnemu trgovcu v Londonu je bila na železnici noga prevožena. On je tožil železnico za odškodnino in porotniki so mu priznali 35.000 gld. katere mu mora plačati železnica, kjer se mu je nesreča pripetila.

Narodno-gospodarske stvari.

Iz Jesenic pri Bledu 27. julija [Izv. dop.] Kmetiški shod, je bil denes pri gosp. županu Schrei-u, kateri se je mnogo trudil, da je bila hiša jako okusno okinčana s slovenskimi zastavami. Gostje, posebno gospod prof. Povše so bili pozdravljeni z pokom in strelom možnarjev. Gosp. prof. Povše je govoril jako razumljivo in na občeno zadovoljnost, o izboljševanju živinoreje, posebne oziraje se na vpejavo boljših plemen, bodi si govejih, ovčjih ali svinjskih, ter opominjal, da bi si gospodarji oskrbeli dobrih terbiških ovac od bližnjih sosedov. Za govejo pleme priporoča, belansko ali pinčgavsko pleme. Za povzdigo svinjereje sufolsko angleško pleme. V drugem govoru podudarja važnost snažnosti v mlekarstvu. Ljudstva je bilo malo, komaj 150 osob. Uzrok tega je bila agitacija, katero so prouzročili, gosp. duhovniki in tukaj naseljeni nemškutarji. Obžalovati je, da se takim koristnim predavanjem, od strani, ki ima ljudstvo omikavati, nasprotuje.

Poslano.

Iz ptujske okolice 23. jul. 1873. V štev. 166 „Slov. Naroda“ začel se je neki dopisnik zopet razžalivo hudovati nad ptujskim učiteljskim društvom. Omenja blamažo, po katero je došel bivši inšpektor D. 15. maja na Ptuj. Nadalje se zaničljivo izrazuje nad g. Sernecom zaradi opravičenja odbora, pri seji 5. junija. Zakaj hočete gosp. dopisnik g. Serneca pred svetom črniti? Povem Vam, da, ako bi imeli v ptujskem okraju samo take učitelje, take značaje in pedagoge, kot je g. Sr., gotovo bi šolstvo v tem okraju že na visoki stopnji bilo. — Dolžnost predsednika pa je, po mogočnosti braniti društvo in odbor. Komité prav za prav nij bil kriv izpusta slov. govora, temuč prenenaglenost in nepremišljenost g. R. Posamezni udje komiteja niti znali nijso, da se bode govor izpuštil, poprej ko na kolodvoru. Gotovo obžalujemo učitelje, da se je ta prenenagli korak storil. — Zakaj pa društvo napadate zaradi dopisa v graškem listu? Saj ga nij celo društvo pisalo! Ptujčanom ostanemo hvaležni za prijazni sprejem. — V nemškeje kazini se je pa tudi slovenski govorilo, pa noben Ptujčan se nij nad tem spodtikal. Učitelji so prosili Ptujčane za „gastfreundliche Aufnahme“ kot Ptujčane, ne pa kot Nemce. Kedo se jim je poklanjal do tal? Poprej nam očitata poklanjevanje do tal, potem pa svetujete to baharstvo opustiti, — kako se to strinja?

Ker dopisa v graškem listu čital nijsem, ne morem o njem govoriti; a vam gospod dopisnik pa omenim, da je boljše, Vi se do dotične osebe obrnete, a ne celo društvo napadate.

Vzrok, g. prof. Ž. izstop iz „takega društva“ nasvetovati imate vi najmanj. Sicer pa bi bolje bilo, da gosp. Ž. izstopi, kajti „Volksblatt“-ov dopisnik in podpredsednik učit. društvu biti, se ne sklada. Hvaležni pa ostanemo g. Ž. za izvrstna prednašanja v naščini, obžalujemo pa neugodnosti, koje je njegov dopis v „Volksblattu“ prouzročil.

Gosp. dopisnik! ne črnite učiteljev in njihov društev po svetu, saj imajo zadosti nasprotnikov in sovražnikov pri klerikalni stranki; napadate rajši osobno, ako Vas to tako zelo veseli.

Mi učitelji imamo blagor naroda pred očmi, to je naša naloga in naš kan. Učitelj, značajnik si bo gotovo prizadeval, se tako ravnati, da ga narod preklinjal ne bode. Ako pa Vi g. dopisnik nas tako na nič postaviti hočete in nas za bedake pred svetom razglasiti menite, to nam ne bode tako dosti škodovalo. Žiher.

Listnica opravištva. B. S. na Blanci. Naznanjajte nam številke svojih srečk in mi hočemo poizvedeti.

Tujci.

29. julija.

Evropa: Kolinar iz Monakovega. — Dr. Baron Lichtenfels iz Dunaja.

Pri Elefantu: Heinricher iz Gradca. — Pinter iz Gorenjskega. — Hantlmayer iz Linca. — Gaudolp z gospo, Delez z gospo, Gentilomd, Mitri, Förg mad. z družino iz Trsta. — Irkič iz Krškega. — Jerovšek s hčerjo, Valenčič iz Il. Bistrice. — Puringer, Brener, Koburt iz Dunaja. — Wagner iz Novega mesta. — Bomches iz Krškega. — Hulevič iz Ruskega.

Pri Zamorec: Grafnetra, Deigam iz Ljubljane. — Bauman iz Maribora. — Križman iz Gradca. — Vonik iz Dunaja. — Kostajnskec iz Beljaka. — Hut — Oberbrunthal.

Pri Mallé: Cerir G., Cerir D. iz Laškega trga. — Knas iz Koroškega. — pl. Braunnicer iz Istrije. — Segnian z gospo iz Trsta.

Dunajska borza 28. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	67 gld.	70	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	72	80	"
1860 drž. posojilo	102	—	"
Akcije narodne banke	973	—	"
Kreditne akcije	216	—	"
London	111	25	"
Napol.	—	80	"
C. k. cekini	—	—	"
Srebro	108	50	"

Vino na prodaj.

Podpisani ima
250 veder dobrega Dolenjca
na prodaj, po 13—14 gld. vedro.

Anton Zvenkl

(191—3) v Sevnici (Lichtenwald).

Razprodaja.

Dne 23. julija 1873 se je začela razprodaja k E. Blažičevemu konkurznemu premoženju spadajoče zaloge blaga, obstoječe iz

kolonijalnega, barvnega in tvarinskega blaga, spirita in spirituoznih tekočin in vina,

in raznih drugih v ta strok spadajočih reči, kakor *dotičnih štacunskih priprav* v štacunskem prostoru v Florjanovih ulicah štev. 68.

Ljubljana dne 20. julija 1873.

(192—3)

Oskrbništvo

E. Blažičeve konkurzne mase.